

Prinsessen og sjamanen

Kommentar
Ingeborg Senneset

Prinsesse Märtha Louise må selvfølgelig få være kjæreste med hvem hun vil. Problemet er et kommersielt samarbeid med en sjaman.

Så sprakk nyheten: Prinsesse Märtha Louise er blitt kjæreste med den amerikanske sjamanen Durek Verrett. På Instagram avviser prinsessen kritikken før den er rukket å komme, hun skal få være kjæreste med hvem hun vil. Det har hun selvfølgelig rett i.

Norge har, heldigvis, etter hvert fått rom for å la også de kongelige få være glad i akkurat hvem de vil. Og den valgfriheten inkluderer sjamaner. Det er heller ikke der problemet ligger. Den kommersielle, nyreligiøse virksomheten hun skal bedrive med Sjaman Durek, er det derimot all grunn til å være kritisk til.

Dyneløfting bør vi være ferdig med. Nyreligiøse slør bør løftes og ristes.

Prinsesse som markedsføring

Det vekket nær sagt ganske begrensede reaksjoner da det ble kjent at en norsk prinsesse har slått seg sammen med en sjaman og skal på norgesturné nå i mai.

Har englefjær og samtaler med døde gjort oss numne? Det burde det ikke.

«Prinsesse Märtha Louise og Sjaman Durek inviterer til en reise i livets mysterier, hvordan komme i dypere kontakt med din indre kraft», skriver arrangøren. Turneen starter 20. mai i St. Petri kirke i Stavanger.

Ser man på sjamanens og arrangørens nettsider, er prinsessetittelen sentral i markedsføringen. Prinsessens prosjekter får gjerne fyldig dekning. Som nå, da sjamanen har fått skinne på storprogrammet *Skavlan*, eller tidligere, som da NRK dekket Elisabeth Nordengs og Märtha Louises bokutgivelse så fyldig at NRK endte med å få kritikk av Kringkastingrådet.

Umusikalsk salg

Noen kan oppfatte kritikken som personangrep, fordi bedriften bæres av personlige egenskaper og unektelig kan knyttes til sjamanens, prinsessens eller publikums overbevisning. Nå som kjærlighet er inne i bildet, kan det bli desto mer komplisert.

Å mene at ting som healing er ekte, er ikke basert på beviser, men anekdoter. Hvordan skal det kunne motbevises? Og mener de ikke bare godt? Selv den mest saklige innvendig kan slik oppleves som uakseptabel tråkking på tær.

Men ingen blir mobbet her. Og for all del, det er lov med profitt.

Foredrag koster penger. Show koster penger. Sjamanen og prinsessens turné koster penger. 595 kroner i Stavanger og Oslo

Illustrasjon:
Marvin Halleraker

**Dyneløfting
bør vi være
ferdig med.
Men ny-
religiøse
slør bør
løftes og
ristes.**

og 1030 i Fredrikstad, for å være nøyaktig. Prisene er ikke spesielt mye høyere enn en konsertbillett. Bare mer umusikalske.

For hadde sjamanen faktisk solgt det han promoterer, hadde hans tjenester vært verdt mye mer enn noen hundrelapper.

Planter og røtter

Durek har for eksempel en teori om at leukemi, altså blodkreft, handler om dårlig balanse i blodet, og at han kan «gjenopprette balansen». Hva mener han egentlig med det? Kunne sjamanisme hjelpe mot kreft, ville usle 595 kroner vært ingenting.

Sjaman Durek har forklart i et lengre intervju med det islandske bladet MAN at han som sjaman er en slags mellommann mellom det spirituelle og det fysiske. Han forteller studentene sine at de må gi slipp på alle egne meninger og leve uten tobakk, alkohol og medisiner.

Merk den siste spesielt. For i stedet for medikamenter skal man ifølge Durek bruke planter og røtter.

Det er mye man kan og bør være kritisk til når det gjelder medisin. Det gjør det ikke greit å fremme planter og røtter som et reelt alternativ.

En amerikansk studie viste at pasienter som valgte å bruke bare alternativ behandling, hadde mye høyere risiko for å dø av kreften enn dem som var i vanlig behandling. Og før man sier at dette «bare er i til-

legg»: Kreftpasienter som bruker alternativ behandling i tillegg til tradisjonell behandling, klarer seg ifølge en nyere studie dårligere enn dem som bare bruker de vanlige metodene.

Troende protesterer

Å tråkke på troendes tær er én ting. Å kritisere forretningssamarbeid som dette har også en bieffekt i form av gratis reklame for virksomheten.

Men hva er verst? Å gi en sjaman som påberoper seg å vite bedre enn legeviten-skapen hva en kropp trenger, fritt leide og mindre oppmerksomhet? Eller å si det som det er?

Det letteste er å tie. Men det har ikke vært taust. Gledelig nok heller ikke fra andre troende.

For folk fra det kristne miljøet har reagert kraftig på sjamanens inntog i St. Petri kirke i Stavanger, i alt fra debattinnlegg og intervjuer til podkast. «Er den forførende kraften i prinsessestatusen fortsatt for sterk?» spurte redaktør Vebjørn Selbekk i avisen Dagen i en skarp lederartikkel.

Tro og overbevisning er nemlig ikke uforenelig med etikk. Rasjonell moral er ikke forbeholdt sekulære. Irrasjonelle sjamantilbud pyntelig pakket inn i landets prinsesses tittel, derimot, er en felles sak.

Se også side 18.